

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2014

S

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 25 april 2014

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties¹ hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 20 maart 2014, in antwoord op vragen van de commissie van 29 januari 2014 inzake armoedebeleid Caribisch Nederland (33 750 IV, O). Naar aanleiding daarvan hebben zij de Staatssecretaris op 2 april 2014 een brief gestuurd.

De Staatssecretaris heeft op 24 april 2014 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties,
Bergman

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD), Terpstra (CDA), Sylvester (PvdA) (*voorzitter*), Thissen (GL), Witteveen (PvdA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Strik (GL), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), De Lange (OSF), Sent (PvdA), Postema (PvdA), Van Dijk (PVV) (*vice-voorzitter*), Sörensen (PVV), Ester (CU), De Grave (VVD), Beckers (VVD), Swagerman (VVD), Kok (PVV), Koning (PvdA).

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Den Haag, 2 april 2014

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 20 maart 2014, in antwoord op vragen van de commissie van 29 januari 2014 inzake armoedebeleid Caribisch Nederland (33 750 IV, O). Deze brief geeft de commissie aanleiding tot het stellen van de volgende vragen.

In de besluitenlijst van het BES-bestuurlijk overleg van januari 2008 is het uitgangspunt opgenomen dat normen worden opgesteld voor een binnen Nederland aanvaardbaar voorzieningenniveau op Bonaire, Sint Eustatius en Saba op met name de terreinen onderwijs, volksgezondheid, sociale zekerheid en veiligheid.² Dit voorzieningenniveau heeft sinds de aanloop naar 10-10-10 voortdurend de aandacht gehad van de leden van de commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer.³ De leden van de commissie vragen u uiteen te zetten wat naar uw mening een binnen Nederland aanvaardbaar voorzieningenniveau is en welke criteria u hanteert bij het vaststellen van dit niveau. Voorts vraagt de commissie op welke wijze de regering dit aanvaardbare niveau wil bereiken en wat hierbij het tijdpad is.

De commissie heeft daarnaast kennisgenomen van het in uw brief van 20 maart jl. verwoorde standpunt dat het niveau van uitkeringen in samenhang met het minimumloon dient te worden gezien omdat werken moet (blijven) lonen. De leden van de commissie onderschrijven dit algemene standpunt ten aanzien van uitkeringen, maar willen ten aanzien van de algemene ouderdomsverzekering (AOV) opmerken dat dit standpunt niet van toepassing is, omdat mensen die aanspraak op de AOV maken niet meer tot de beroepsbevolking behoren. De commissie verneemt dan ook graag – vooruitlopend op het antwoord op bovenstaande vragen over het voorzieningenniveau – wat de concrete mogelijkheden zijn om, specifiek voor Caribisch Nederland, uitsluitend de AOV los te koppelen van het minimumloon en te verhogen.

Ten slotte willen de leden van de commissie opmerken dat zij met belangstelling uitkijken naar de verkenning ten aanzien van de kinderbijslagregeling en naar de beantwoording van bovenstaande vragen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties,
M.Y. Linthorst

² Besluitenlijst BES bestuurlijk overleg 31 januari 2008 te Den Haag, bijlage bij 31 200 IV, B.

³ Onder meer tijdens de behandeling van de WolBES (31 954, Handelingen I 2009–2010, nr. 28, blz: 1156–1186) in 2010 en tijdens het beleidsdebat over de Toekomst van het Koninkrijk op 4 juni 2013 (Handelingen I 2012–2013, nr. 29, items 4 en 6).

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2014

Naar aanleiding van mijn brief van 20 maart 2014 – waarin ik vragen van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties aangaande het SZW-beleid in Caribisch Nederland heb beantwoord – heeft de voorzitter van de commissie mij nadere vragen doen toekomen. Met deze brief doe ik u mijn antwoorden toekomen.

Aanvaardbaar voorzieningenniveau

De commissie vraagt mij om uiteen te zetten wat een binnen Nederland aanvaardbaar voorzieningenniveau is en welke criteria worden gehanteerd bij het vaststellen daarvan. Tevens vraagt de commissie naar de wijze waarop de regering dit niveau wil bereiken en op welke termijn.

Het sociale zekerheidsstelsel met bijbehorende niveaus is het aanvaardbaar voorzieningenniveau zoals dat op 10 oktober 2010 – op basis van met de vertegenwoordigers van de eilanden gemaakte afspraken – is neergezet. Hierbij is een gezamenlijk streven uitgesproken om het wettelijk minimumloon en de uitkeringen in de toekomst verder te verbeteren binnen de randvoorwaarden van economische draagkracht, evenwichtige sociale verhoudingen en budgettaire ruimte.

Om de sociaaleconomische situatie op de eilanden te verbeteren zijn ook flankerende maatregelen van belang. Zo heb ik onlangs besloten om structureel € 600.000 aan het budget «integrale aanpak» toe te voegen met het oog op het tegengaan van armoede en schuldenproblematiek. Hiermee beoog ik een stimulans te geven aan het eilandelijk armoedebeleid, waarvoor ook vanuit de zogeheten «vrije uitkering» middelen beschikbaar zijn.

De bestaande niveaus kunnen stapsgewijs worden verbeterd indien de relevante gegevens over het economisch draagvlak daartoe aanleiding geven. Zoals ik in mijn brief van 20 maart jl. heb gemeld, werkt het CBS aan het inzichtelijk maken van deze informatie. Tevens zal het voorzieningenniveau aan de orde komen in de evaluatie van de staatkundige structuur van Caribisch Nederland.

Op basis van de uitkomsten van het CBS-onderzoek, die in 2014 worden verwacht, en de rijksbrede evaluatie Caribisch Nederland kunnen de mogelijkheden voor verdere verbetering van het voorzieningenniveau worden verkend. Een tijdpad voor het bereiken van een hoger gelegen voorzieningenniveau is niet te geven. Er is immers geen eindplaatje, maar er geldt een stapsgewijze benadering tegen de achtergrond van de economische draagkracht en de bredere wegging van de sociaaleconomische context. Overeenkomstig de geldende bestuurlijke afspraken zijn de verbetermogelijkheden onderwerp van jaarlijks overleg tussen Rijk en openbare lichamen. Dat deze verbeterintentie serieus is, moge blijken uit mijn eind 2013 genomen beslissing om op basis van op Saba gebleken ruimte om het wettelijk minimumloon te verhogen, voor dat eiland reeds het wettelijk minimumloon en de uitkeringen te verhogen met 6,1% bovenop de reguliere indexatie.

AOV

De commissie merkt op dat de samenhang tussen de hoogte van de uitkeringen en het niveau van het minimumloon niet van toepassing is op de AOV en vraagt wat de concrete mogelijkheden zijn om de AOV los te koppelen van het minimumloon en te verhogen.

Een eventuele verhoging van de AOV kan ik slechts bezien op basis van concrete, kwantitatieve gegevens, die ik vanaf dit jaar verwacht te krijgen van het CBS. Zolang de benodigde gegevens nog niet beschikbaar zijn acht ik het niet wenselijk de AOV te verhogen. Ook voor de AOV wil ik vasthouden aan de eerdergenoemde koppeling tussen verbetering van het uitkeringsniveau en de economische draagkracht en evenwichtige sociale verhoudingen op de eilanden.

Ik merk bovendien op dat de afstand tussen de AOV en het wettelijk minimumloon in Caribisch Nederland al kleiner is dan bij de AOV in het Europees deel van Nederland het geval is. De AOV is 70% (alleenstaanden) of 50% (samenwonenden) van het wettelijk minimumloon, terwijl de AOV voor beide samenlevingsvormen op 78% van het wettelijk minimumloon zit.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma